

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ**Milletlerarası Sözleşme****Karar Sayısı : 97/9506**

Türkiye tarafından 11/5/1994 tarihinde imzalanan ve 14/5/1997 tarihli ve 4255 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin Oluşturduğu Denetim Mekanizmasının Yeniden Yapılanmasına İlişkin 11 No.lu Protokol"ün onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 22/5/1997 tarihli ve AKGY-938-2501 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nda 30/5/1997 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Süleyman DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN
Başbakan

Prof. Dr. T. ÇİLLER
Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

F. ADAK
Devlet Bakanı

N. ERCAN
Devlet Bakanı

Doç. Dr. A. GÜL
Devlet Bakanı

Doç. Dr. İ. KARAKUYU
Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. S. TEKİR
Devlet Bakanı

N. KURT
Devlet Bakanı

M. ALTINSOY
Devlet Bakanı

N. ERCAN
Devlet Bakanı V.

L. ESENGÜN
Devlet Bakanı

M. S. ENSARİOĞLU
Devlet Bakanı

A. C. TUNÇ
Devlet Bakanı

B. AKSOY
Devlet Bakanı

Ş. KAZAN
Devlet Bakanı V.

H. U. SÖYLEMEZ
Devlet Bakanı

T. R. GÜNERİ
Devlet Bakanı

A. YILMAZ
Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. GÜNBEY
Devlet Bakanı

B. ŞEKER
Devlet Bakanı

Dr. A. DEMİRCAN
Devlet Bakanı

Ş. KAZAN
Adalet Bakanı

T. TAYAN
Millî Savunma Bakanı

M. AKŞENER
İçişleri Bakanı

Doç. Dr. A. ŞENER
Maliye Bakanı

Prof. Dr. M. SAĞLAM
Millî Eğitim Bakanı

C. AYHAN
Bay. ve İsk. Bakanı

Doç. Dr. İ. KARAKUYU
Sağlık Bakanı

Ö. BARUTÇU
Ulaştırma Bakanı

M. DEMİRCİ
Tarım ve Köy. Bakanı

N. ÇELİK
Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

A. R. GÖNÜL
Sanayi ve Tic. Bakanı

M. R. KUTAN
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

İ. KAHRAMAN
Kültür Bakanı

B. YÜCEL
Turizm Bakanı

M. H. DAĞLI
Orman Bakanı

M. Z. TOKAR
Çevre Bakanı

**İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin
Oluşturduğu Denetim Mekanizmasının Yeniden
Yapılanmasına İlişkin 11 No.lu Protokol**

4 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanan İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korunmaya dair Sözleşmeye (bundan sonra Sözleşme olarak isimlendirilmiştir) ilişkin işbu Protokolü imzalamış bulunan Avrupa Konseyi'ne Üye Devletler

Esas itibariyle başvuru ve Avrupa Konseyi'ne üye ülke sayısındaki artış muvacehesinde, Sözleşmenin teminat altına aldığı insan hakları ve ana hürriyetlerin korunmasının etkinliğini muhafaza etme ve iyileştirme amacıyla Sözleşmenin oluşturduğu denetim mekanizmasının yeniden yapılanmasının acil ve gerekli olduğunu dikkate alarak,

Bu nedenle, özellikle halihazırdaki Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve Divanı'nın yerine, Daimi bir Mahkemenin oluşturulmasını teminen Sözleşmenin bazı maddelerinin tadil edilmesi cihetine gidilmesini dikkate alarak,

19-20 Mart 1985 tarihlerinde Viyana'da düzenlenen İnsan Hakları ile ilgili Avrupa Bakanları Konferansında kabul edilen 1. Nolu Karara uygun olarak,

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi'nin 6 Ekim 1992 tarihli 1194 (1992) sayılı Tavsiye Kararına uygun olarak,

9 Ekim 1993 tarihli Viyana Bildirgesinde Avrupa Konseyi Üyesi Devlet ve Hükûmet Başkanlarınca Sözleşmenin denetim mekanizmasında reform yapılması için alınan karara uygun olarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

Madde 1

Sözleşmenin 2.-4. Bölümleri (19.-56. maddeler) ve Avrupa İnsan Hakları Divanı'na istişari mütalaa verme yetkisini tanıyan 2. Nolu Protokol aşağıda belirtilen 2.Bölüm (19.- 51. maddeler) ile değiştirilmiştir:

"Bölüm 2: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi"

Madde 19 - Mahkemenin kuruluşu

İşbu Sözleşmeye ve Protokollerine Yüksek Taraf Devletlerce kabul edilen taahhütlere uyulmasını sağlamak amacıyla, aşağıda "Mahkeme" olarak anılacak bir Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kurulur. Mahkeme daimi olarak görev yapar.

Madde 20 - Yargıç sayısı

Mahkeme, Yüksek Taraf Devletler sayısına eşit sayıda yargıçtan oluşur.

Madde 21 - Görev için aranan koşullar

1. Yargıçlar üstün ahlaki vasıflara ve yüksek bir hukuki göreve atanmak için gerekli niteliklere sahip veya ehliyetleriyle tanınmış hukukçu olmalıdırlar.

2. Yargıçlar Mahkemeye kendi kişisel nitelikleriyle katılırlar.

3. Görev süreleri içerisinde, yargıçlar bağımsızlıkları, tarafsızlıkları ve daimi görevin gerekleri ile bağdaşmayan herhangi bir görev üstlenemeyecekler; bu fıkranın uygulanmasından doğacak ihtilaflar ise Mahkeme tarafından karara bağlanacaktır.

Madde 22 - Yargıçların seçimi

1. Yargıçlar, her Yüksek Taraf için, o Yüksek Taraf Devlet tarafından gösterilen ve üç aday içeren bir liste üzerinden Parlamenter Meclis tarafından oy çokluğu ile seçilirler.

2. Sonradan diğer Devletlerin işbu Sözleşmeye taraf olmaları halinde, Mahkemeyi tamamlamak ve boşalan üyelikleri doldurmak için aynı usul takip olunur.

Madde 23 - Görev süreleri

1. Yargıçlar altı yıl için seçilirler. Tekrar seçilmeleri mümkündür. Bununla beraber ilk seçilen yargıçlardan yarısının görev süresi üç yıl sonunda sona erecektir.

2. İlk üç yıllık sürenin sonunda görevleri sona erecek olan üyeler, ilk seçimlerin yapılmasından hemen sonra, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından kura çekmek suretiyle tayin edilecektir.

3. Yargıçların imkan ölçüsünde yarısının her üç yılda bir yenilenmesini sağlamak için, Parlamenter Meclis sonraki bir seçime geçmeden önce seçilecek yargıçlardan bir veya birkaçının görev süresinin veya sürelerinin üç yıldan az veya dokuz yıldan çok olmamak şartı ile, altı yıl dışında bir süre olmasında karar verebilir.

4. Birden fazla üyenin görev süresinin söz konusu olduğu durumlarda ve Parlamenter Meclis'in yukarıdaki paragrafı uygulaması halinde, görev sürelerinin üyelere dağılımı, Genel Sekreterin seçimden hemen sonra yapacağı kura sonucu belirlenir.

5. Görevi bitmemiş bir yargıcın yerine seçilen yargıç sefelinin görev süresini tamamlar.

6. Yargıçların görev süreleri 70 yaşında sona erer.

7. Yargıçlar, yerlerine başkası seçilinceye kadar görev yaparlar. Yerlerine başkası seçildikten sonra da kendilerine havale edilmiş olan davalara bakmaya devam ederler.

Madde 24 - Görevden alınma

Diğer yargıçların, gerekli koşulları artık taşımadığına ilişkin üçte iki çoğunluk ile alacakları karar olmadan hiçbir yargıcın görevine son verilemez.

Madde 25 - Yazı İşleri ve hukukçular

Mahkeme nezdinde, görev ve kuruluşu mahkeme içtüzüğünde belirlenen bir Yazı İşleri bulunur. Mahkemeye Yazı İşlerinde görevli hukukçular tarafından yardım edilir.

Madde 26 - Mahkemenin genel kurul halinde toplanması

Genel Kurul halinde toplanan Mahkeme,

a) üç yıllık bir süre için Başkanını ve bir veya iki Başkan Yardımcısını seçer; bunların tekrar seçilmeleri mümkündür;

b) belirli süreler için Daireler kurar;

c) Mahkeme Dairelerinin başkanlarını seçer; bunların tekrar seçilmeleri mümkündür;

d) Mahkeme içtüzüğünü kabul eder;

e) Yazı İşleri Müdürü ve bir veya birden fazla Müdür Yardımcısı seçer.

Madde 27 - Komite, Daireler ve Büyük Daire

1. Mahkeme, önüne gelen başvuruları incelemek üzere 3 yargıçlı Komiteler, yedi yargıçlı Daireler ve 17 yargıçlı bir Büyük Daire şeklinde toplanır. Mahkemenin Daireleri belirli bir süre için Komiteleri oluşturur.

2. Başvuruda konu edilen Devletin yargıcı Daire ve Büyük Dairede vazifeten yer alır; yargıcın yokluğunda veya katılması mümkün olmayan durumlarda, anılan Devletin belirleyeceği bir kişi yargıç sıfatıyla Daire ve Büyük Dairede yer alır.

3. Büyük Daire ayrıca Mahkeme Başkanı, Başkan Yardımcıları Daire Başkanları ve Mahkeme içtüzüğüne göre seçilecek diğer yargıçlardan oluşur. 43. madde uyarınca Büyük Daireye getirilen başvuruların incelenmesi sırasında, Daire Başkanı ve başvuruda konu edilen Devletin yargıcı dışında, götürme kararı veren yargıçlar Büyük Dairede yer alamazlar.

Madde 28 - Komitelerin kabul edilemezlik kararları

Bir Komite, 34. madde uyarınca yapılan kişisel başvurunun, daha fazla incelemesinin gerekmediği hallerde, oybirliği ile kabul edilemezliğine veya kayıttan düşürülmesine karar verebilir. Bu karar kesindir.

Madde 29 - Dairelerin kabul edilebilirlik ve esasa ilişkin kararları

1. 28. madde çerçevesinde karar verilmediği takdirde, bir Daire, 34. madde uyarınca yapılan kişisel başvuruların kabul edilebilirliği ve esası hakkında karar verir.

2. Bir Daire, 33. madde uyarınca yapılan devlet başvurularının kabul edilebilirliği ve esası hakkında karar verir.

3. Mahkemenin istisnai hallerde aksine kararları hariç, kabul edilebilirlik konusundaki kararları ayrı bir şekilde alınır.

Madde 30 - Yargılanmanın Büyük Daireye gönderilmesi

Daire önünde görülen bir dava, işbu Sözleşmenin ve Protokollerinin yorumu konusunda ciddi sorunlar doğuruyorsa ya da sorunun Daire tarafından varılacak çözüm Mahkeme tarafından önceden verilmiş bir karar ile çelişkili olacak ise, Daire, hüküm vermediği süre içerisinde, taraflar itiraz etmedikçe yargı yetkisinden Büyük Daire lehine vazgeçebilir.

Madde 31 - Büyük Dairenin yetkileri

Büyük Daire,

1. Daireler tarafından 30. madde uyarınca kendisine gönderilen veya 43. madde uyarınca önüne gelen, 33. veya 34. maddeler uyarınca yapılan başvuruları ve,

2. 47. maddede öngörülen istişari mütalaa taleplerini inceler.

Madde 32 - Mahkemenin yargı yetkisi

1. Mahkemenin yargı yetkisi, 33., 34. ve 37. maddeler uyarınca kendisine intikal eden, işbu Sözleşmenin ve Protokollerinin yorumu ve uygulanmasına ilişkin tüm konuları kapsar.

2. Mahkemenin yargı yetkisinin olup olmadığı hakkında ihtilaf durumunda, karar Mahkemeye aittir.

Madde 33 - Devlet başvuruları

Her Yüksek Taraf Devlet işbu Sözleşmeye ve Protokolleri hükümlerine vâki ve kendisinin diğer Yüksek Taraf Devlete isnat edilebileceğine kanaat getirdiği herhangi bir ihlâlden dolayı Mahkemeye başvurabilir.

Madde 34 - Kişisel başvurular

İşbu Sözleşme ve Protokollerinde tanınan hakların Yüksek Taraf Devletlerden biri tarafından ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her hakiki şahıs, hükümet dışı her teşekkül veya her insan topluluğu, Mahkemeye başvurabilir. Yüksek Taraf Devletler bu hakın etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir suretle engel olmamayı taahhüt ederler.

Madde 35 - Kabul edilebilirlik koşulları

1. Devletler Hukukunun genel olarak kabul edilen prensiplerine göre, ancak iç hukuk yollarının tüketilmesinden sonra ve kesin karardan itibaren altı aylık bir süre içinde Mahkemeye başvurulabilir.

2. Mahkeme, 34. madde uyarınca sunulan herhangi bir kişisel başvuruyu aşağıdaki hallerde kabul etmez:

a) Başvuru imzasız ise veya;

b) Başvuru Mahkeme tarafından daha önce incelenmiş veya milletlerarası diğer bir soruşturma veya çözüm mercii ne sunulmuş başka bir başvurunun konusuyla esas itibarıyla aynı ise ve yeni olaylar ihtiva etmiyorsa.

3. Mahkeme 34. madde uyarınca sunulan herhangi bir kişisel başvuruyu işbu Sözleşme ve Protokolleri hükümlerine aykırı, açıkça dayanaktan yoksun veya başvuru hakkının suiistimali mahiyetinde telakki ettiği takdirde, kabul edilemez bulur

4. Mahkeme işbu maddeye göre kabul edilmez bulduğu her başvuruyu reddeder. Yargılamanın her aşamasında bu karar verilebilir.

Madde 36 - Üçüncü tarafın müdahalesi

1. Daire ve Büyük Daire önündeki tüm davalarda, vatandaşlarından birinin başvuran taraf olması halinde, Yüksek Taraf Devletin yazılı görüş sunma ve duruşmalarda bulunma hakkı vardır.

2. Mahkeme Başkanı, adaletin doğru sağlanabilmesi amacıyla, yargılamada taraf olmayan herhangi bir Yüksek Taraf Devleti yazılı görüş sunma veya duruşmalarda taraf olmaya davet edebilir.

Madde 37 - Başvurunun kayıttan düşmesi

1. Yargılamanın herhangi bir aşamasında, Mahkeme, aşağıdaki sonuçlara varılması halinde başvurunun kayıttan düşürülmesine karar verebilir:

a) Başvuru sahibi başvurusunu takip etme niyetinde değilse; veya;

b) Sorun çözümlenmişse veya;

c) Başka herhangi bir nedenden ötürü, başvurunun incelenmesine devam edilmesi hususunda artık haklı bir gerekçe görmezse.

Ancak işbu Sözleşme ve Protokollerinde tanımlanan insan haklarına riayet gerektiriyorsa, Mahkeme başvurunun incelenmesine devam eder.

2. Mahkeme koşulların haklı kısıdığını kanısına varırsa, bir başvuruyu eski haline döndürülmesini kararlaştırabilir.

Madde 38 - Davanın esasının incelenmesi ve dostane çözüm süreci

1. Mahkeme, kendisine intikal eden başvuruyu kabul edilebilir bulduğu takdirde,

a) olayları tespit etmek amacıyla, tarafların temsilcileriyle birlikte başvuruyu incelemeye devam eder ve gerekirse, ilgili Devletlerin, etkinliği için gerekli tüm kolaylıkları sağlayacakları bir tahkikat yapacaktır;

b) işbu Sözleşme ve Protokollerinde tanımlanan şekliyle İnsan Haklarına saygı esasından hareketle, davanın dostane bir çözüm ile sonuçlandırılması için ilgili taraflara hizmet sunmaya amade olacaktır.

2. "1.b" hükümlerine göre yürütülen süreç gizlidir.

Madde 39 - Dostane çözüme varılması

Dostane çözüme varılırsa, Mahkeme olaylarla ve varılan çözümle sınırlı bir açıklama yapılmasına karar vererek başvuruyu kayıttan düşürür.

Madde 40 - Duruşmaların kamuya açık olması ve belgelere ulaşabilme

1. Mahkeme, istisnai durumlarda aksini kararlaştırmadıkça, duruşmalar kamuya açıktır.

2. Mahkeme Başkanı aksine karar vermedikçe, Yazı İşleri Müdürüne emanet edilen belgeler kamuya açıktır.

Madde 41 - Hakkaniyete uygun bir tatmin

Mahkeme işbu Sözleşme veya Protokollerin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Taraf Devletin iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette zarar gören tarafın tatminine hükmeder.

Madde 42 - Dairelerin kararları

Dairelerin kararları, 44. maddenin 2. fıkrası hükümlerine uyarınca kesinleşir.

Madde 43 - Büyük Daireye gönderme

1. Bir Dairenin kararının üç ay içerisinde, dava taraflarından her biri, istisnai durumlarda, davanın Büyük Daireye gönderilmesini isteyebilir.

2. Büyük Daire bünyesinde 5 hakimden oluşan bir Alt-Kurul, davanın Sözleşmenin ve Protokollerin yorumuna ilişkin ciddi bir sorun doğuruyorsa ya da genel nitelikli ciddi bir konu teşkil ediyorsa, istemi kabul eder.

3. Alt-Kurul istemi kabul ederse, Büyük Daire bir hüküm ile davayı sonuçlandırır.

Madde 44 - Kesin hükümler

1. Büyük Dairenin kararı kesindir.

2. Bir Dairenin kararı aşağıdaki durumlarda kesindir:

a) Taraflar davanın Büyük Daireye gönderilmesini istemediklerini beyan ederlerse veya;

b) Karardan 3 ay içerisinde davanın Büyük Daireye gönderilmesi istenmezse veya;

c) Alt-Kurul 43. maddede öngörülen istemi redderse.

3. Kesin karar yayınlanır

Madde 45 - Hükümlerin ve kararların gerekçeli olması

1. Hükümler, kabul edilebilirlik veya kabul edilemezlik kararları gerekçelidir.

2. Karar, tamamen veya kısmen yargıçların oybirliğini içermediği takdirde, her yargıç kendi ayrı görüşünü belirtmek hakkına sahiptir.

Madde 46 - Kararların bağlayıcılığı ve uygulanması

1. Yüksek Taraf Devletler, taraf oldukları davalarda Mahkemenin nihai kararlarına uymayı taahhüt ederler.

2. Mahkemenin nihai kararı, kararın uygulanmasını denetleyecek olan Bakanlar Komitesine gönderilir.

Madde 47 - İstişari mütalaa

1. Mahkeme, Bakanlar Komitesinin talebi üzerine, Sözleşmenin ve Protokollerin yorumlanması ile ilgili hukuki meseleler üzerinde istişari mütalaalar verebilir.

2. Ancak, bu mütalaalar, ne Sözleşmenin 1. bölümünde ve Protokollerinde tayin edilen hak ve hürriyetlerin muhtevası veya kapsamı ile ilgili meseleleri, ne de Mahkeme veya Bakanlar Komitesinin Sözleşmede öngörülen bir müracaat neticesinde karara bağlamak durumunda kalabileceği diğer meselelere ilişkin bulunamaz.

3. Bakanlar Komitesinin Mahkemeden istişari mütalaa talep etmek kararı Komiteye katılmak hakkına sahip temsilcilerin çoğunluğuyla alınır.

Madde 48 - Mahkemenin istişari mütalaa verme yetkisi

Bakanlar Komitesi tarafından yapılan talebin, 47. maddede tayin edilen istişari yetkisine girip girmediğini Mahkeme kararlaştırır.

Madde 49 - İstişari mütalaanın gerekçeli olması

1. Mahkemenin mütalaası gerekçelidir.

2. Mütalaa, tamamen veya kısmen yargıçların oybirliğini içermediği takdirde, her yargıç kendi ayrı görüşünü belirtmek hakkına sahiptir.

3. Mahkemenin mütalaası Bakanlar Komitesine bildirilir.

Madde 50 - Mahkemenin masrafları

Mahkemenin masrafları, Avrupa Konseyi tarafından karşılanır

Madde 51 - Yargıçların imtiyazları ve muafiyetleri

Yargıçlar vazifelerinin ifasında Avrupa Konseyi Statüsünün 40. maddesinde ve bu madde uyarınca akdedilen anlaşmalarda derpiş edilen imtiyaz ve muafiyetlerden istifade ederler.

Madde 2

1. İşbu Sözleşmenin 5. bölümü, 3. bölüm; Sözleşmenin 57. maddesi, 52. madde; Sözleşmenin 60.-66. maddeleri, 53.-59. maddeler haline gelmiş; Sözleşmenin 58. ve 59. maddeleri çıkarılmıştır.

2. Sözleşmenin 1. bölümünün başlığı, "Haklar ve Hürriyetler"; yeni 3. bölümün ise, "Muhtelif Hükümler" olmuştur. Sözleşmenin 1-18 ve yeni 52-59 maddelerine, işbu Protokolün Ekinde yer alan başlıklar eklenmiştir.

3. Yeni 56. maddenin 1. fıkrasında, "tatbik edileceğini" sözcüklerinden önce "işbu maddenin 4. fıkrasına göre" sözcükleri eklenmiş; 4. fıkradaki "Komisyonun" ve "bu Sözleşmenin 25.inci maddesine uygun olarak" sözcükleri, "Mahkemenin" ve "Sözleşmenin 34. maddesine uygun olarak" sözcükleri ile değiştirilmiştir. Yeni 58. maddenin 4. fıkrasında yer alan "63.üncü madde" sözcükleri, "56.ıncı madde" sözcükleri ile değiştirilmiştir.

4. Sözleşmeye Ek Protokol aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

a) Maddelere, işbu Protokolün Ekinde yer alan başlıklar eklenmiştir ve;

b) 4. maddenin son cümlesinde yer alan "63.üncü maddesinin" sözcükleri, "56.ıncı maddesinin" sözcükleri ile değiştirilmiştir.

5. Dört Nolu Protokol aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

a) Maddelere, işbu Protokolün Ekinde yer alan başlıklar eklenmiştir,

b) 5. maddenin 3. fıkrasında yer alan "63. maddesinin" sözcükleri, "56. maddesinin" sözcükleri ile değiştirilmiştir; işbu maddeye aşağıda yer alan 5. fıkra eklenmiştir:

"Bu maddenin 1. ve 2. fıkraları uyarınca beyanda bulunan her Devlet, sonradan her zaman bu beyanın ilgi olduğu ülke veya ülkeler lehine, Mahkemenin, işbu Protokolün 1.-4. maddelerinden herhangi birine ya da hepsine ilişkin olarak her hakiki şahıstan, hükümet dışı her teşekkülden veya her insan topluluğundan Sözleşmenin 34. maddesine uyarınca başvuruları alma yetkisini kabul ettiğini beyan edebilir."

c) 6. maddenin 2. fıkrası kaldırılmıştır.

6. Altı Nolu Protokol aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

a) Maddelere, işbu Protokolün Ekinde yer alan başlıklar eklenmiştir, ve

b) 4. maddede yer alan "64.'üncü maddesine" sözcükleri, "57.'inci maddesine" sözcükleri ile değiştirilmiştir.

7. Yedi Nolu Protokol aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

a) Maddelere, işbu Protokolün Ekinde yer alan başlıklar eklenmiştir,

b) 6. maddenin 4. fıkrasında yer alan "63. maddesinin" sözcükleri, "56. maddesinin" sözcükleri ile değiştirilmiştir; işbu maddeye aşağıda yer alan 6. fıkra eklenmiştir:

"Bu maddenin 1. ve 2. fıkraları uyarınca beyanda bulunan her Devlet, sonradan her zaman bu beyanın ilgi olduğu ülke veya ülkeler lehine, Mahkemenin, işbu Protokolün 1.-5. maddelerinden herhangi birine ya da hepsine ilişkin olarak her hakiki şahıstan, hükümet dışı her teşekkülden veya her insan topluluğundan Sözleşmenin 34. maddesine uyarınca başvuruları alma yetkisini kabul ettiğini beyan edebilir."

c) 7. maddenin 2. fıkrası kaldırılmıştır.

8. Dokuz Nolu Protokol yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 3

1. İşbu Protokol Sözleşmeyi imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin imzalarına açıktır, söz konusu Devletler bu Protokol ile bağlı olduklarına dair rızalarını:

a) onay, kabul veya uygun bulma kaydı olmaksızın imza veya,

b) onay, kabul veya uygun bulma kaydıyla imza suretiyle belirleyebilirler.

2. Onay, kabul veya uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine verilecektir.

Madde 4

İşbu Protokol, Sözleşmeye taraf tüm Devletlerin, Protokolle bağlanma hususundaki rızalarını 3. madde hükümleri uyarınca ifade ettikleri tarihten başlayan bir yıllık süreyi izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girecektir. İşbu

Protokol hükümleri uyarınca, yeni yargıçların seçimi ve yeni Mahkemenin kurulması için gerekli bütün işlemler, Sözleşmeye taraf tüm Devletlerin bağlanma hususundaki rızalarını ifade ettikleri tarihten itibaren yapılır.

Madde 5

1. Aşağıdaki 3. ve 4. madde hükümleri dışında, yargıçların, Komisyon üyelerinin, Yazı İşleri Müdürünün ve Yardımcısının görev süreleri işbu Protokolün yürürlüğe girmesiyle sona erer.

2. İşbu Protokolün yürürlüğe girdiği tarihte Komisyon önünde bulunup, kabul edilebilirliği yönünden henüz karara bağlanmamış başvurular, işbu Protokolün hükümleri uyarınca Mahkeme tarafından incelenir.

3. İşbu Protokolün yürürlüğe girdiği tarihte kabul edilebilirlik kararı verilmiş olan başvurular, bu tarihten itibaren bir yıl içerisinde Komisyon üyeleri tarafından incelenmeye devam edilir. Bu süre içerisinde karara bağlanmayan başvurular, Mahkemeye devredilir ve işbu Protokol hükümleri uyarınca, kabul edilebilir başvurular olarak incelenir.

4. İşbu Protokolün yürürlüğe girmesinden sonra Komisyonun başvurulara ilişkin olarak Sözleşmenin eski 31. maddesi uyarınca hazırlamış olduğu raporu taraflara gönderilir; tarafların raporu açıklama yetkisi yoktur. İşbu Protokolün yürürlüğe girmesinden önceki hükümlere uygun olarak dava Mahkemeye gönderilebilir. Davanın bir Dairede mi, yoksa Büyük Dairede mi ele alınacağını Büyük Dairenin Alt-Kurulu belirler. Dava bir Dairede karara bağlanırsa, Dairenin vereceği karar nihaidir. Mahkemeye gönderilmeyen davalar, Sözleşmenin eski 32. maddesinin hükümleri uyarınca Bakanlar Komitesi tarafından ele alınır.

5. İşbu Protokolün yürürlüğe girdiği tarihte Divan önünde bulunup, henüz karara bağlanmamış davalar, işbu Protokol hükümleri uyarınca karara bağlamak üzere Mahkemenin Büyük Dairesine gönderilir.

6. İşbu Protokolün yürürlüğe girdiği tarihinde Bakanlar Komitesi önünde bulunup, eski 32. madde uyarınca henüz karada bağlanmamış davalar, Bakanlar Komitesi tarafından aynı madde uyarınca karara bağlanır.

Madde 6

Yüksek Taraf Devletlerin, Sözleşmenin eski 25. ve 46. maddeleri uyarınca Komisyonun yetkisini veya Divanın yargı yetkisini tanıırken koydukları beyanlarda yer alan, davanın beyanlardan sonra ortaya çıkmış olaylara dayanması veya beyanlardan sonra ortaya çıkmasını kapsaması hükmü, işbu Protokol uyarınca oluşan Mahkemenin yargı yetkisi için de geçerlidir.

Madde 7

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

a) her imzalamayı;

b) her onaylama, kabul veya uygun bulma belgesinin tevdiini;

c) işbu Protokolün veya 4. madde uyarınca bazı hükümlerinin yürürlüğe giriş tarihini; ve

d) bu Protokol ile ilgili başka her türlü işlem, ihbar veya bildirimi Avrupa Konseyi üyesi Devletlere bildirir.

Yukarıdaki hükümleri kabul zımında, gereğince yetkili kılınmış aşağıda imzası bulunanlar bu Protokolü imzalamışlardır.

Aynı geçerlikte İngilizce ve Fransızca iki metin halinde Avrupa Konseyi arşivlerine konulacak tek nüsha olarak onbir Mayıs bin dokuz yüz doksan dört tarihinde Strazburg'da yapılmıştır. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin her birine bu Protokolün onaylanmış bir örneğini tevdi edecektir.

EKLER

İnsan Haklarını ve Temel Hürriyetlere dair Sözleşme'ye ve Protokollerine eklenecek madde başlıkları.

Madde 1: İnsan haklarına saygı yükümlülüğü.

Madde 2: Yaşama hakkı

Madde 3: İşkence yasağı

Madde 4: Kölelik ve zorla çalıştırma yasağı

Madde 5: Hürriyet ve güvenlik hakkı

Madde 6: Adil yargılanma hakkı

Madde 7: Cezaların kanuniliği

Madde 8: Özel hayatın ve aile hayatının korunması

Madde 9: Düşünme, vicdan ve din özgürlüğü

Madde 10: İfade özgürlüğü

Madde 11: Dernek kurma ve toplantı özgürlüğü

Madde 12: Evlenme hakkı

Madde 13: Etkili başvuru hakkı

Madde 14: Ayırıcılık yasağı

Madde 15: Olağanüstü hallerde askıya alma

Madde 16: Yabancıların siyasi faaliyetlerinin kısıtlanması

Madde 17: Hakların kötüye kullanımının yasaklanması

Madde 18: Hakların kısıtlanmasının sınırları

(...)

Madde 52: Genel Sekreter tarafından yapılan incelemeler

Madde 53: Varolan insan haklarının güvence altına alınması

Madde 54: Bakanlar Komitesi'nin yetkileri

Madde 55: Diğer çözüm yollarının dışlanması

Madde 56: Ülkesel uygulama

Madde 57: Çekinceler

Madde 58: Feshi ihbar

Madde 59: İmza ve onay

Ek Protokol

Madde 1: Mülkiyet hakkının korunması

Madde 2: Eğitim hakkı

Madde 3: Serbest seçim hakkı

Madde 4: Ülkesel uygulama

Madde 5: Sözleşmeyle bağlantılı

Madde 6: İmza ve onay

4 No'lu Protokol

Madde 1: Borçtan dolayı özgürlüğünden yoksun bırakılma yasağı

Madde 2: Serbest dolaşım özgürlüğü

Madde 3: Vatandaşın sınırdışı edilmesi yasağı

Madde 4: Yabancıların toplu sınırdışı edilmeleri yasağı

Madde 5: Ülkesel uygulama

Madde 6: Sözleşmeyle bağlantılı

Madde 7: İmza ve onay

6 No'lu Protokol

Madde 1: Ölüm cezasının kaldırılması

Madde 2: Savaş zamanında ölüm cezası

Madde 3: Askıya alma yasağı

Madde 4: Çekince koyma yasağı

Madde 5: Ülkesel uygulama

Madde 6: Sözleşmeyle bağlantılı

Madde 7: İmza ve onay

Madde 8: Yürürlüğe giriş

Madde 9: Saklama işlevleri

7 No'lu Protokol

Madde 1: Yabancıların sınırdışı edilmelerine ilişkin usulî güvenceler

Madde 2: Cezai konularda üst derecede mahkemeye başvuru hakkı

Madde 3: Yanlış mahkumiyet halinde tazminat

Madde 4: Aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkı

Madde 5: Eşler arasında eşitlik

Madde 6: Ülkesel uygulama

Madde 7: Sözleşmeyle bağlantılı

Madde 8: İmza ve onay

Madde 9: Yürürlüğe giriş

Madde 10: Saklama işlevleri

**Protocol No. 11
to the Convention for the Protection
of Human Rights
and Fundamental Freedoms,
restructuring the control machinery
established thereby**

The member States of the Council of Europe, signatories to this Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as "the Convention"),

Considering the urgent need to restructure the control machinery established by the Convention in order to maintain and improve the efficiency of its protection of human rights and fundamental freedoms, mainly in view of the increase in the number of applications and the growing membership of the Council of Europe ;

Considering that it is therefore desirable to amend certain provisions of the Convention with a view, in particular, to replacing the existing European Commission and Court of Human Rights with a new permanent Court ;

Having regard to Resolution No. 1 adopted at the European Ministerial Conference on Human Rights, held in Vienna on 19 and 20 March 1985 ;

Having regard to Recommendation 1194 (1992), adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on 6 October 1992;

Having regard to the decision taken on reform of the Convention control machinery by the Heads of State and Government of the Council of Europe member States in the Vienna Declaration on 9 October 1993,

Have agreed as follows:

Article 1

The existing text of Sections II to IV of the Convention (Articles 19 to 56) and Protocol No. 2 conferring upon the European Court of Human Rights competence to give advisory opinions shall be replaced by the following Section II of the Convention (Articles 19 to 51):

“Section II – European Court of Human Rights

Article 19 – Establishment of the Court

To ensure the observance of the engagements undertaken by the High Contracting Parties in the Convention and the protocols thereto, there shall be set up a European Court of Human Rights, hereinafter referred to as “the Court”. It shall function on a permanent basis.

Article 20 – Number of judges

The Court shall consist of a number of judges equal to that of the High Contracting Parties.

Article 21 – Criteria for office

- 1 The judges shall be of high moral character and must either possess the qualifications required for appointment to high judicial office or be jurisconsults of recognised competence.
- 2 The judges shall sit on the Court in their individual capacity.
- 3 During their term of office the judges shall not engage in any activity which is incompatible with their independence, impartiality or with the demands of a full-time office; all questions arising from the application of this paragraph shall be decided by the Court.

Article 22 – Election of judges

- 1 The judges shall be elected by the Parliamentary Assembly with respect to each High Contracting Party by a majority of votes cast from a list of three candidates nominated by the High Contracting Party.
- 2 The same procedure shall be followed to complete the Court in the event of the accession of new High Contracting Parties and in filling casual vacancies.

Article 23 – Terms of office

- 1 The judges shall be elected for a period of six years. They may be re-elected. However, the terms of office of one-half of the judges elected at the first election shall expire at the end of three years.

- 2 The judges whose terms of office are to expire at the end of the initial period of three years shall be chosen by lot by the Secretary General of the Council of Europe immediately after their election.
- 3 In order to ensure that, as far as possible, the terms of office of one-half of the judges are renewed every three years, the Parliamentary Assembly may decide, before proceeding to any subsequent election, that the term or terms of office of one or more judges to be elected shall be for a period other than six years but not more than nine and not less than three years.
- 4 In cases where more than one term of office is involved and where the Parliamentary Assembly applies the preceding paragraph, the allocation of the terms of office shall be effected by a drawing of lots by the Secretary General of the Council of Europe immediately after the election.
- 5 A judge elected to replace a judge whose term of office has not expired shall hold office for the remainder of his predecessor's term.
- 6 The terms of office of judges shall expire when they reach the age of 70.
- 7 The judges shall hold office until replaced. They shall, however, continue to deal with such cases as they already have under consideration.

Article 24 – Dismissal

No judge may be dismissed from his office unless the other judges decide by a majority of two-thirds that he has ceased to fulfil the required conditions.

Article 25 – Registry and legal secretaries

The Court shall have a registry, the functions and organisation of which shall be laid down in the rules of the Court. The Court shall be assisted by legal secretaries.

Article 26 – Plenary Court

The plenary Court shall

- a elect its President and one or two Vice-Presidents for a period of three years; they may be re-elected;
- b set up Chambers, constituted for a fixed period of time;
- c elect the Presidents of the Chambers of the Court; they may be re-elected;
- d adopt the rules of the Court; and
- e elect the Registrar and one or more Deputy Registrars.

Article 27 – Committees, Chambers and Grand Chamber

- 1 To consider cases brought before it, the Court shall sit in committees of three judges, in Chambers of seven judges and in a Grand Chamber of seventeen judges. The Court's Chambers shall set up committees for a fixed period of time.
- 2 There shall sit as an *ex officio* member of the Chamber and the Grand Chamber the judge elected in respect of the State Party concerned or, if there is none or if he is unable to sit, a person of its choice who shall sit in the capacity of judge.

- 3 The Grand Chamber shall also include the President of the Court, the Vice-Presidents, the Presidents of the Chambers and other judges chosen in accordance with the rules of the Court. When a case is referred to the Grand Chamber under Article 43, no judge from the Chamber which rendered the judgment shall sit in the Grand Chamber, with the exception of the President of the Chamber and the judge who sat in respect of the State Party concerned.

Article 28 – Declarations of inadmissibility by committees

A committee may, by a unanimous vote, declare inadmissible or strike out of its list of cases an individual application submitted under Article 34 where such a decision can be taken without further examination. The decision shall be final.

Article 29 – Decisions by Chambers on admissibility and merits

- 1 If no decision is taken under Article 28, a Chamber shall decide on the admissibility and merits of individual applications submitted under Article 34.
- 2 A Chamber shall decide on the admissibility and merits of inter-State applications submitted under Article 33.
- 3 The decision on admissibility shall be taken separately unless the Court, in exceptional cases, decides otherwise.

Article 30 – Relinquishment of jurisdiction to the Grand Chamber

Where a case pending before a Chamber raises a serious question affecting the interpretation of the Convention or the protocols thereto, or where the resolution of a question before the Chamber might have a result inconsistent with a judgment previously delivered by the Court, the Chamber may, at any time before it has rendered its judgment, relinquish jurisdiction in favour of the Grand Chamber, unless one of the parties to the case objects.

Article 31 – Powers of the Grand Chamber

The Grand Chamber shall

- a determine applications submitted either under Article 33 or Article 34 when a Chamber has relinquished jurisdiction under Article 30 or when the case has been referred to it under Article 43 ; and
- b consider requests for advisory opinions submitted under Article 47.

Article 32 – Jurisdiction of the Court

- 1 The jurisdiction of the Court shall extend to all matters concerning the interpretation and application of the Convention and the protocols thereto which are referred to it as provided in Articles 33, 34 and 47.
- 2 In the event of dispute as to whether the Court has jurisdiction, the Court shall decide.

Article 33 – Inter-State cases

Any High Contracting Party may refer to the Court any alleged breach of the provisions of the Convention and the protocols thereto by another High Contracting Party.

Article 34 – Individual applications

The Court may receive applications from any person, non-governmental organisation or group of individuals claiming to be the victim of a violation by one of the High Contracting Parties of the rights set forth in the Convention or the protocols thereto. The High Contracting Parties undertake not to hinder in any way the effective exercise of this right.

Article 35 – Admissibility criteria

- 1 The Court may only deal with the matter after all domestic remedies have been exhausted, according to the generally recognised rules of international law, and within a period of six months from the date on which the final decision was taken.
- 2 The Court shall not deal with any individual application submitted under Article 34 that
 - a is anonymous; or
 - b is substantially the same as a matter that has already been examined by the Court or has already been submitted to another procedure of international investigation or settlement and contains no relevant new information.
- 3 The Court shall declare inadmissible any individual application submitted under Article 34 which it considers incompatible with the provisions of the Convention or the protocols thereto, manifestly ill-founded, or an abuse of the right of application.
- 4 The Court shall reject any application which it considers inadmissible under this Article. It may do so at any stage of the proceedings.

Article 36 – Third-party intervention

- 1 In all cases before a Chamber or the Grand Chamber, a High Contracting Party one of whose nationals is an applicant shall have the right to submit written comments and to take part in hearings.
- 2 The President of the Court may, in the interest of the proper administration of justice, invite any High Contracting Party which is not a party to the proceedings or any person concerned who is not the applicant to submit written comments or take part in hearings.

Article 37 – Striking out applications

- 1 The Court may at any stage of the proceedings decide to strike an application out of its list of cases where the circumstances lead to the conclusion that
 - a the applicant does not intend to pursue his application; or
 - b the matter has been resolved; or
 - c for any other reason established by the Court, it is no longer justified to continue the examination of the application.

However, the Court shall continue the examination of the application if respect for human rights as defined in the Convention and the protocols thereto so requires.

- 2 The Court may decide to restore an application to its list of cases if it considers that the circumstances justify such a course.

Article 38 – Examination of the case and friendly settlement proceedings

- 1 If the Court declares the application admissible, it shall
 - a pursue the examination of the case, together with the representatives of the parties, and if need be, undertake an investigation, for the effective conduct of which the States concerned shall furnish all necessary facilities;
 - b place itself at the disposal of the parties concerned with a view to securing a friendly settlement of the matter on the basis of respect for human rights as defined in the Convention and the protocols thereto.
- 2 Proceedings conducted under paragraph 1.b shall be confidential.

Article 39 – Finding of a friendly settlement

If a friendly settlement is effected, the Court shall strike the case out of its list by means of a decision which shall be confined to a brief statement of the facts and of the solution reached.

Article 40 – Public hearings and access to documents

- 1 Hearings shall be public unless the Court in exceptional circumstances decides otherwise.
- 2 Documents deposited with the Registrar shall be accessible to the public unless the President of the Court decides otherwise.

Article 41 – Just satisfaction

If the Court finds that there has been a violation of the Convention or the protocols thereto, and if the internal law of the High Contracting Party concerned allows only partial reparation to be made, the Court shall, if necessary, afford just satisfaction to the injured party.

Article 42 – Judgments of Chambers

Judgments of Chambers shall become final in accordance with the provisions of Article 44, paragraph 2.

Article 43 – Referral to the Grand Chamber

- 1 Within a period of three months from the date of the judgment of the Chamber, any party to the case may, in exceptional cases, request that the case be referred to the Grand Chamber.
- 2 A panel of five judges of the Grand Chamber shall accept the request if the case raises a serious question affecting the interpretation or application of the Convention or the protocols thereto, or a serious issue of general importance.
- 3 If the panel accepts the request, the Grand Chamber shall decide the case by means of a judgment.

Article 44 – Final judgments

- 1 The judgment of the Grand Chamber shall be final.

- 2 The judgment of a Chamber shall become final
 - a when the parties declare that they will not request that the case be referred to the Grand Chamber ; or
 - b three months after the date of the judgment, if reference of the case to the Grand Chamber has not been requested ; or
 - c when the panel of the Grand Chamber rejects the request to refer under Article 43.
- 3 The final judgment shall be published.

Article 45 – Reasons for judgments and decisions

- 1 Reasons shall be given for judgments as well as for decisions declaring applications admissible or inadmissible.
- 2 If a judgment does not represent, in whole or in part, the unanimous opinion of the judges, any judge shall be entitled to deliver a separate opinion.

Article 46 – Binding force and execution of judgments

- 1 The High Contracting Parties undertake to abide by the final judgment of the Court in any case to which they are parties.
- 2 The final judgment of the Court shall be transmitted to the Committee of Ministers, which shall supervise its execution.

Article 47 – Advisory opinions

- 1 The Court may, at the request of the Committee of Ministers, give advisory opinions on legal questions concerning the interpretation of the Convention and the protocols thereto.
- 2 Such opinions shall not deal with any question relating to the content or scope of the rights or freedoms defined in Section I of the Convention and the protocols thereto, or with any other question which the Court or the Committee of Ministers might have to consider in consequence of any such proceedings as could be instituted in accordance with the Convention.
- 3 Decisions of the Committee of Ministers to request an advisory opinion of the Court shall require a majority vote of the representatives entitled to sit on the Committee.

Article 48 – Advisory jurisdiction of the Court

The Court shall decide whether a request for an advisory opinion submitted by the Committee of Ministers is within its competence as defined in Article 47.

Article 49 – Reasons for advisory opinions

- 1 Reasons shall be given for advisory opinions of the Court.
- 2 If the advisory opinion does not represent, in whole or in part, the unanimous opinion of the judges, any judge shall be entitled to deliver a separate opinion.
- 3 Advisory opinions of the Court shall be communicated to the Committee of Ministers.

Article 50 – Expenditure on the Court

The expenditure on the Court shall be borne by the Council of Europe.

Article 51 – Privileges and immunities of judges

The judges shall be entitled, during the exercise of their functions, to the privileges and immunities provided for in Article 40 of the Statute of the Council of Europe and in the agreements made thereunder."

Article 2

- 1 Section V of the Convention shall become Section III of the Convention; Article 57 of the Convention shall become Article 52 of the Convention; Articles 58 and 59 of the Convention shall be deleted, and Articles 60 to 66 of the Convention shall become Articles 53 to 59 of the Convention respectively.
- 2 Section I of the Convention shall be entitled "Rights and freedoms" and new Section III of the Convention shall be entitled "Miscellaneous provisions". Articles 1 to 18 and new Articles 52 to 59 of the Convention shall be provided with headings, as listed in the appendix to this Protocol.
- 3 In new Article 56, in paragraph 1, the words ", subject to paragraph 4 of this Article," shall be inserted after the word "shall"; in paragraph 4, the words "Commission to receive petitions" and "in accordance with Article 25 of the present Convention" shall be replaced by the words "Court to receive applications" and "as provided in Article 34 of the Convention" respectively. In new Article 58, paragraph 4, the words "Article 63" shall be replaced by the words "Article 56".
- 4 The Protocol to the Convention shall be amended as follows
 - a the Articles shall be provided with the headings listed in the appendix to the present Protocol; and
 - b in Article 4, last sentence, the words "of Article 63" shall be replaced by the words "of Article 56".
- 5 Protocol No. 4 shall be amended as follows
 - a the Articles shall be provided with the headings listed in the appendix to the present Protocol;
 - b in Article 5, paragraph 3, the words "of Article 63" shall be replaced by the words "of Article 56"; a new paragraph 5 shall be added, which shall read
"Any State which has made a declaration in accordance with paragraph 1 or 2 of this Article may at any time thereafter declare on behalf of one or more of the territories to which the declaration relates that it accepts the competence of the Court to receive applications from individuals, non-governmental organisations or groups of individuals as provided in Article 34 of the Convention in respect of all or any of Articles 1 to 4 of this Protocol."; and
 - c paragraph 2 of Article 6 shall be deleted.
- 6 Protocol No. 6 shall be amended as follows
 - a the Articles shall be provided with the headings listed in the appendix to the present Protocol; and

- b in Article 4 the words "under Article 64" shall be replaced by the words "under Article 57".
- 7 Protocol No. 7 shall be amended as follows
 - a the Articles shall be provided with the headings listed in the appendix to the present Protocol;
 - b in Article 6, paragraph 4, the words "of Article 63" shall be replaced by the words "of Article 56"; a new paragraph 6 shall be added, which shall read

"Any State which has made a declaration in accordance with paragraph 1 or 2 of this Article may at any time thereafter declare on behalf of one or more of the territories to which the declaration relates that it accepts the competence of the Court to receive applications from individuals, non-governmental organisations or groups of individuals as provided in Article 34 of the Convention in respect of Articles 1 to 5 of this Protocol." ; and
 - c paragraph 2 of Article 7 shall be deleted.
- 8 Protocol No. 9 shall be repealed.

Article 3

- 1 This Protocol shall be open for signature by member States of the Council of Europe signatories to the Convention, which may express their consent to be bound by
 - a signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
 - b signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.
- 2 The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 4

This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one year after the date on which all Parties to the Convention have expressed their consent to be bound by the Protocol in accordance with the provisions of Article 3. The election of new judges may take place, and any further necessary steps may be taken to establish the new Court, in accordance with the provisions of this Protocol from the date on which all Parties to the Convention have expressed their consent to be bound by the Protocol.

Article 5

- 1 Without prejudice to the provisions in paragraphs 3 and 4 below, the terms of office of the judges, members of the Commission, Registrar and Deputy Registrar shall expire at the date of entry into force of this Protocol.

- 2 Applications pending before the Commission which have not been declared admissible at the date of the entry into force of this Protocol shall be examined by the Court in accordance with the provisions of this Protocol.
- 3 Applications which have been declared admissible at the date of entry into force of this Protocol shall continue to be dealt with by members of the Commission within a period of one year thereafter. Any applications the examination of which has not been completed within the aforesaid period shall be transmitted to the Court which shall examine them as admissible cases in accordance with the provisions of this Protocol.
- 4 With respect to applications in which the Commission, after the entry into force of this Protocol, has adopted a report in accordance with former Article 31 of the Convention, the report shall be transmitted to the parties, who shall not be at liberty to publish it. In accordance with the provisions applicable prior to the entry into force of this Protocol, a case may be referred to the Court. The panel of the Grand Chamber shall determine whether one of the Chambers or the Grand Chamber shall decide the case. If the case is decided by a Chamber, the decision of the Chamber shall be final. Cases not referred to the Court shall be dealt with by the Committee of Ministers acting in accordance with the provisions of former Article 32 of the Convention.
- 5 Cases pending before the Court which have not been decided at the date of entry into force of this Protocol shall be transmitted to the Grand Chamber of the Court, which shall examine them in accordance with the provisions of this Protocol.
- 6 Cases pending before the Committee of Ministers which have not been decided under former Article 32 of the Convention at the date of entry into force of this Protocol shall be completed by the Committee of Ministers acting in accordance with that Article.

Article 6

Where a High Contracting Party had made a declaration recognising the competence of the Commission or the jurisdiction of the Court under former Article 25 or 46 of the Convention with respect to matters arising after or based on facts occurring subsequent to any such declaration, this limitation shall remain valid for the jurisdiction of the Court under this Protocol.

Article 7

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of

- a any signature ;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval ;
- c the date of entry into force of this Protocol or of any of its provisions in accordance with Article 4 ; and
- d any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 11th day of May 1994 in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

Appendix

Annexe

Headings of articles to be inserted into the text of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its protocols*

- Article 1 – Obligation to respect human rights
- Article 2 – Right to life
- Article 3 – Prohibition of torture
- Article 4 – Prohibition of slavery and forced labour
- Article 5 – Right to liberty and security
- Article 6 – Right to a fair trial
- Article 7 – No punishment without law
- Article 8 – Right to respect for private and family life
- Article 9 – Freedom of thought, conscience and religion
- Article 10 – Freedom of expression
- Article 11 – Freedom of assembly and association
- Article 12 – Right to marry
- Article 13 – Right to an effective remedy
- Article 14 – Prohibition of discrimination
- Article 15 – Derogation in time of emergency
- Article 16 – Restrictions on political activity of aliens
- Article 17 – Prohibition of abuse of rights
- Article 18 – Limitation on use of restrictions on rights
- [...]

- Article 52 – Enquiries by the Secretary General
- Article 53 – Safeguard for existing human rights
- Article 54 – Powers of the Committee of Ministers
- Article 55 – Exclusion of other means of dispute settlement
- Article 56 – Territorial application
- Article 57 – Reservations
- Article 58 – Denunciation
- Article 59 – Signature and ratification

Protocol

- Article 1 – Protection of property
- Article 2 – Right to education
- Article 3 – Right to free elections
- Article 4 – Territorial application
- Article 5 – Relationship to the Convention
- Article 6 – Signature and ratification

* Headings have already been added to new Articles 19 to 51 of the Convention by the present Protocol.

Protocol No. 4

- Article 1 – Prohibition of imprisonment for debt
- Article 2 – Freedom of movement
- Article 3 – Prohibition of expulsion of nationals
- Article 4 – Prohibition of collective expulsion of aliens
- Article 5 – Territorial application
- Article 6 – Relationship to the Convention
- Article 7 – Signature and ratification

Protocol No. 6

- Article 1 – Abolition of the death penalty
- Article 2 – Death penalty in time of war
- Article 3 – Prohibition of derogations
- Article 4 – Prohibition of reservations
- Article 5 – Territorial application
- Article 6 – Relationship to the Convention
- Article 7 – Signature and ratification
- Article 8 – Entry into force
- Article 9 – Depositary functions

Protocol No. 7

- Article 1 – Procedural safeguards relating to expulsion of aliens
- Article 2 – Right of appeal in criminal matters
- Article 3 – Compensation for wrongful conviction
- Article 4 – Right not to be tried or punished twice
- Article 5 – Equality between spouses
- Article 6 – Territorial application
- Article 7 – Relationship to the Convention
- Article 8 – Signature and ratification
- Article 9 – Entry into force
- Article 10 – Depositary functions

**Protocole n° 11
à la Convention de sauvegarde
des Droits de l'Homme
et des Libertés fondamentales,
portant restructuration du mécanisme
de contrôle établi par la Convention**

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires du présent Protocole à la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950 (ci-après dénommée «la Convention»),

Considérant qu'il est nécessaire et urgent de restructurer le mécanisme de contrôle établi par la Convention afin de maintenir et de renforcer l'efficacité de la protection des droits de l'homme et des libertés fondamentales prévue par la Convention, en raison principalement de l'augmentation des requêtes et du nombre croissant des membres du Conseil de l'Europe;

Considérant qu'il convient par conséquent d'amender certaines dispositions de la Convention en vue, notamment, de remplacer la Commission et la Cour européennes des Droits de l'Homme existantes par une nouvelle Cour permanente;

Vu la Résolution n° 1 adoptée lors de la Conférence ministérielle européenne sur les droits de l'homme, tenue à Vienne les 19 et 20 mars 1985;

Vu la Recommandation 1194 (1992), adoptée par l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe le 6 octobre 1992;

Vu la décision prise sur la réforme du mécanisme de contrôle de la Convention par les Chefs d'Etat et de Gouvernement des Etats membres du Conseil de l'Europe dans la Déclaration de Vienne du 9 octobre 1993,

Sont convenus de ce qui suit:

Article 1

Le texte des titres II à IV de la Convention (articles 19 à 56) et le Protocole n° 2 attribuant à la Cour européenne des Droits de l'Homme la compétence de donner des avis consultatifs sont remplacés par le titre II suivant de la Convention (articles 19 à 51):

«Titre II – Cour européenne des Droits de l'Homme

Article 19 – Institution de la Cour

Afin d'assurer le respect des engagements résultant pour les Hautes Parties contractantes de la présente Convention et de ses protocoles, il est institué une Cour européenne des Droits de l'Homme, ci-dessous nommée «la Cour». Elle fonctionne de façon permanente.

Article 20 – Nombre de juges

La Cour se compose d'un nombre de juges égal à celui des Hautes Parties contractantes.

Article 21 – Conditions d'exercice des fonctions

- 1 Les juges doivent jouir de la plus haute considération morale et réunir les conditions requises pour l'exercice de hautes fonctions judiciaires ou être des jurisconsultes possédant une compétence notoire.
- 2 Les juges siègent à la Cour à titre individuel.
- 3 Pendant la durée de leur mandat, les juges ne peuvent exercer aucune activité incompatible avec les exigences d'indépendance, d'impartialité ou de disponibilité requise par une activité exercée à plein temps; toute question soulevée en application de ce paragraphe est tranchée par la Cour.

Article 22 – Election des juges

- 1 Les juges sont élus par l'Assemblée parlementaire au titre de chaque Haute Partie contractante, à la majorité des voix exprimées, sur une liste de trois candidats présentés par la Haute Partie contractante.
- 2 La même procédure est suivie pour compléter la Cour en cas d'adhésion de nouvelles Hautes Parties contractantes et pourvoir les sièges devenus vacants.

Article 23 – Durée du mandat

- 1 Les juges sont élus pour une durée de six ans. Ils sont rééligibles. Toutefois, les mandats d'une moitié des juges désignés lors de la première élection prendront fin au bout de trois ans.
- 2 Les juges dont le mandat prendra fin au terme de la période initiale de trois ans sont désignés par tirage au sort effectué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, immédiatement après leur élection.
- 3 Afin d'assurer, dans la mesure du possible, le renouvellement des mandats d'une moitié des juges tous les trois ans, l'Assemblée parlementaire peut, avant de procéder à toute élection ultérieure, décider qu'un ou plusieurs mandats des juges à élire auront une durée autre que celle de six ans, sans qu'elle puisse toutefois excéder neuf ans ou être inférieure à trois ans.
- 4 Dans le cas où il y a lieu de conférer plusieurs mandats et où l'Assemblée parlementaire fait application du paragraphe précédent, la répartition des mandats s'opère suivant un tirage au sort effectué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe immédiatement après l'élection.
- 5 Le juge élu en remplacement d'un juge dont le mandat n'est pas expiré achève le mandat de son prédécesseur.
- 6 Le mandat des juges s'achève dès qu'ils atteignent l'âge de 70 ans.
- 7 Les juges restent en fonctions jusqu'à leur remplacement. Ils continuent toutefois de connaître des affaires dont ils sont déjà saisis.

Article 24 – Révocation

Un juge ne peut être relevé de ses fonctions que si les autres juges décident, à la majorité des deux tiers, qu'il a cessé de répondre aux conditions requises.

Article 25 – Greffe et référendaires

La Cour dispose d'un greffe dont les tâches et l'organisation sont fixées par le règlement de la Cour. Elle est assistée de référendaires.

Article 26 – Assemblée plénière de la Cour

La Cour réunie en Assemblée plénière

- a élit, pour une durée de trois ans, son président et un ou deux vice-présidents ; ils sont rééligibles ;
- b constitue des Chambres pour une période déterminée ;
- c élit les présidents des Chambres de la Cour, qui sont rééligibles ;
- d adopte le règlement de la Cour ; et
- e élit le greffier et un ou plusieurs greffiers adjoints.

Article 27 – Comités, Chambres et Grande Chambre

- 1 Pour l'examen des affaires portées devant elle, la Cour siège en comités de trois juges, en Chambres de sept juges et en une Grande Chambre de dix-sept juges. Les Chambres de la Cour constituent les comités pour une période déterminée.
- 2 Le juge élu au titre d'un Etat partie au litige est membre de droit de la Chambre et de la Grande Chambre ; en cas d'absence de ce juge, ou lorsqu'il n'est pas en mesure de siéger, cet Etat partie désigne une personne qui siège en qualité de juge.
- 3 Font aussi partie de la Grande Chambre le président de la Cour, les vice-présidents, les présidents des Chambres et d'autres juges désignés conformément au règlement de la Cour. Quand l'affaire est déférée à la Grande Chambre en vertu de l'article 43, aucun juge de la Chambre qui a rendu l'arrêt ne peut y siéger, à l'exception du président de la Chambre et du juge ayant siégé au titre de l'Etat partie intéressé.

Article 28 – Déclarations d'irrecevabilité par les comités

Un comité peut, par vote unanime, déclarer irrecevable ou rayer du rôle une requête individuelle introduite en vertu de l'article 34 lorsqu'une telle décision peut être prise sans examen complémentaire. La décision est définitive.

Article 29 – Décisions des Chambres sur la recevabilité et le fond

- 1 Si aucune décision n'a été prise en vertu de l'article 28, une Chambre se prononce sur la recevabilité et le fond des requêtes individuelles introduites en vertu de l'article 34.
- 2 Une Chambre se prononce sur la recevabilité et le fond des requêtes étatiques introduites en vertu de l'article 33.
- 3 Sauf décision contraire de la Cour dans des cas exceptionnels, la décision sur la recevabilité est prise séparément.

Article 30 – Dessaisissement en faveur de la Grande Chambre

Si l'affaire pendante devant une Chambre soulève une question grave relative à l'interprétation de la Convention ou de ses protocoles, ou si la solution d'une question peut conduire à une contradiction avec un arrêt rendu antérieurement par la Cour, la Chambre peut, tant qu'elle n'a pas rendu son arrêt, se dessaisir au profit de la Grande Chambre, à moins que l'une des parties ne s'y oppose.

Article 31 – Attributions de la Grande Chambre

La Grande Chambre

- a se prononce sur les requêtes introduites en vertu de l'article 33 ou de l'article 34 lorsque l'affaire lui a été déférée par la Chambre en vertu de l'article 30 ou lorsque l'affaire lui a été déférée en vertu de l'article 43 ; et
- b examine les demandes d'avis consultatifs introduites en vertu de l'article 47.

Article 32 – Compétence de la Cour

- 1 La compétence de la Cour s'étend à toutes les questions concernant l'interprétation et l'application de la Convention et de ses protocoles qui lui seront soumises dans les conditions prévues par les articles 33, 34 et 47.
- 2 En cas de contestation sur le point de savoir si la Cour est compétente, la Cour décide.

Article 33 – Affaires interétatiques

Toute Haute Partie contractante peut saisir la Cour de tout manquement aux dispositions de la Convention et de ses protocoles qu'elle croira pouvoir être imputé à une autre Haute Partie contractante.

Article 34 – Requêtes individuelles

La Cour peut être saisie d'une requête par toute personne physique, toute organisation non gouvernementale ou tout groupe de particuliers qui se prétend victime d'une violation par l'une des Hautes Parties contractantes des droits reconnus dans la Convention ou ses protocoles. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à n'entraver par aucune mesure l'exercice efficace de ce droit.

Article 35 – Conditions de recevabilité

- 1 La Cour ne peut être saisie qu'après l'épuisement des voies de recours internes, tel qu'il est entendu selon les principes de droit international généralement reconnus, et dans un délai de six mois à partir de la date de la décision interne définitive.
- 2 La Cour ne retient aucune requête individuelle introduite en application de l'article 34, lorsque
 - a elle est anonyme ; ou
 - b elle est essentiellement la même qu'une requête précédemment examinée par la Cour ou déjà soumise à une autre instance internationale d'enquête ou de règlement, et si elle ne contient pas de faits nouveaux.

- 3 La Cour déclare irrecevable toute requête individuelle introduite en application de l'article 34, lorsqu'elle estime la requête incompatible avec les dispositions de la Convention ou de ses protocoles, manifestement mal fondée ou abusive.
- 4 La Cour rejette toute requête qu'elle considère comme irrecevable en application du présent article. Elle peut procéder ainsi à tout stade de la procédure.

Article 36 – Tierce Intervention

- 1 Dans toute affaire devant une Chambre ou la Grande Chambre, une Haute Partie contractante dont un ressortissant est requérant a le droit de présenter des observations écrites et de prendre part aux audiences.
- 2 Dans l'intérêt d'une bonne administration de la justice, le président de la Cour peut inviter toute Haute Partie contractante qui n'est pas partie à l'instance ou toute personne intéressée autre que le requérant à présenter des observations écrites ou à prendre part aux audiences.

Article 37 – Radiation

- 1 A tout moment de la procédure, la Cour peut décider de rayer une requête du rôle lorsque les circonstances permettent de conclure
 - a que le requérant n'entend plus la maintenir; ou
 - b que le litige a été résolu; ou
 - c que, pour tout autre motif dont la Cour constate l'existence, il ne se justifie plus de poursuivre l'examen de la requête.

Toutefois, la Cour poursuit l'examen de la requête si le respect des droits de l'homme garantis par la Convention et ses protocoles l'exige.

- 2 La Cour peut décider la réinscription au rôle d'une requête lorsqu'elle estime que les circonstances le justifient.

Article 38 – Examen contradictoire de l'affaire et procédure de règlement amiable

- 1 Si la Cour déclare une requête recevable, elle
 - a poursuit l'examen contradictoire de l'affaire avec les représentants des parties et, s'il y a lieu, procède à une enquête pour la conduite efficace de laquelle les Etats intéressés fourniront toutes facilités nécessaires;
 - b se met à la disposition des intéressés en vue de parvenir à un règlement amiable de l'affaire s'inspirant du respect des droits de l'homme tels que les reconnaissent la Convention et ses protocoles.
- 2 La procédure décrite au paragraphe 1.b est confidentielle.

Article 39 – Conclusion d'un règlement amiable

En cas de règlement amiable, la Cour raye l'affaire du rôle par une décision qui se limite à un bref exposé des faits et de la solution adoptée.

Article 40 – Audience publique et accès aux documents

- 1 L'audience est publique à moins que la Cour n'en décide autrement en raison de circonstances exceptionnelles.
- 2 Les documents déposés au greffe sont accessibles au public à moins que le président de la Cour n'en décide autrement.

Article 41 – Satisfaction équitable

Si la Cour déclare qu'il y a eu violation de la Convention ou de ses protocoles, et si le droit interne de la Haute Partie contractante ne permet d'effacer qu'imparfaitement les conséquences de cette violation, la Cour accorde à la partie lésée, s'il y a lieu, une satisfaction équitable.

Article 42 – Arrêts des Chambres

Les arrêts des Chambres deviennent définitifs conformément aux dispositions de l'article 44, paragraphe 2.

Article 43 – Renvoi devant la Grande Chambre

- 1 Dans un délai de trois mois à compter de la date de l'arrêt d'une Chambre, toute partie à l'affaire peut, dans des cas exceptionnels, demander le renvoi de l'affaire devant la Grande Chambre.
- 2 Un collège de cinq juges de la Grande Chambre accepte la demande si l'affaire soulève une question grave relative à l'interprétation ou à l'application de la Convention ou de ses protocoles, ou encore une question grave de caractère général.
- 3 Si le collège accepte la demande, la Grande Chambre se prononce sur l'affaire par un arrêt.

Article 44 – Arrêts définitifs

- 1 L'arrêt de la Grande Chambre est définitif.
- 2 L'arrêt d'une Chambre devient définitif
 - a lorsque les parties déclarent qu'elles ne demanderont pas le renvoi de l'affaire devant la Grande Chambre; ou
 - b trois mois après la date de l'arrêt, si le renvoi de l'affaire devant la Grande Chambre n'a pas été demandé; ou
 - c lorsque le collège de la Grande Chambre rejette la demande de renvoi formulée en application de l'article 43.
- 3 L'arrêt définitif est publié.

Article 45 – Motivation des arrêts et décisions

- 1 Les arrêts, ainsi que les décisions déclarant des requêtes recevables ou irrecevables, sont motivés.
- 2 Si l'arrêt n'exprime pas en tout ou en partie l'opinion unanime des juges, tout juge a le droit d'y joindre l'exposé de son opinion séparée.

Article 46 – Force obligatoire et exécution des arrêts

- 1 Les Hautes Parties contractantes s'engagent à se conformer aux arrêts définitifs de la Cour dans les litiges auxquels elles sont parties.
- 2 L'arrêt définitif de la Cour est transmis au Comité des Ministres qui en surveille l'exécution.

Article 47 – Avis consultatifs

- 1 La Cour peut, à la demande du Comité des Ministres, donner des avis consultatifs sur des questions juridiques concernant l'interprétation de la Convention et de ses protocoles.
- 2 Ces avis ne peuvent porter ni sur les questions ayant trait au contenu ou à l'étendue des droits et libertés définis au titre I de la Convention et dans les protocoles ni sur les autres questions dont la Cour ou le Comité des Ministres pourraient avoir à connaître par suite de l'introduction d'un recours prévu par la Convention.
- 3 La décision du Comité des Ministres de demander un avis à la Cour est prise par un vote à la majorité des représentants ayant le droit de siéger au Comité.

Article 48 – Compétence consultative de la Cour

La Cour décide si la demande d'avis consultatif présentée par le Comité des Ministres relève de sa compétence telle que définie par l'article 47.

Article 49 – Motivation des avis consultatifs

- 1 L'avis de la Cour est motivé.
- 2 Si l'avis n'exprime pas en tout ou en partie l'opinion unanime des juges, tout juge a le droit d'y joindre l'exposé de son opinion séparée.
- 3 L'avis de la Cour est transmis au Comité des Ministres.

Article 50 – Frais de fonctionnement de la Cour

Les frais de fonctionnement de la Cour sont à la charge du Conseil de l'Europe.

Article 51 – Privilèges et immunités des juges

Les juges jouissent, pendant l'exercice de leurs fonctions, des privilèges et immunités prévus à l'article 40 du Statut du Conseil de l'Europe et dans les accords conclus au titre de cet article.»

Article 2

- 1 Le titre V de la Convention devient le titre III de la Convention ; l'article 57 de la Convention devient l'article 52 de la Convention ; les articles 58 et 59 de la Convention sont supprimés, et les articles 60 à 66 de la Convention deviennent respectivement les articles 53 à 59 de la Convention.

- 2 Le titre I de la Convention s'intitule «Droits et libertés» et le nouveau titre III «Dispositions diverses». Les intitulés figurant à l'annexe du présent Protocole ont été attribués aux articles 1 à 18 et aux nouveaux articles 52 à 59 de la Convention.
- 3 Dans le nouvel article 56, au paragraphe 1, insérer les mots «, sous réserve du paragraphe 4 du présent article,» après le mot «s'appliquera»; au paragraphe 4, les mots «Commission» et «conformément à l'article 25 de la présente Convention» sont respectivement remplacés par les mots «Cour» et «, comme le prévoit l'article 34 de la Convention». Dans le nouvel article 58, paragraphe 4, les mots «l'article 63» sont remplacés par les mots «l'article 56».
- 4 Le Protocole additionnel à la Convention est amendé comme suit
 - a les articles sont présentés avec les intitulés énumérés à l'annexe du présent Protocole; et
 - b à l'article 4, dernière phrase, les mots «de l'article 63» sont remplacés par les mots «de l'article 56».
- 5 Le Protocole n° 4 est amendé comme suit
 - a les articles sont présentés avec les intitulés énumérés à l'annexe du présent Protocole;
 - b à l'article 5, paragraphe 3, les mots «de l'article 63» sont remplacés par les mots «de l'article 56»; un nouveau paragraphe 5 s'ajoute et se lit comme suit
«Tout Etat qui a fait une déclaration conformément au paragraphe 1 ou 2 du présent article peut, à tout moment par la suite, déclarer relativement à un ou plusieurs des territoires visés dans cette déclaration qu'il accepte la compétence de la Cour pour connaître des requêtes de personnes physiques, d'organisations non gouvernementales ou de groupes de particuliers, comme le prévoit l'article 34 de la Convention, au titre des articles 1 à 4 du présent Protocole ou de certains d'entre eux.»; et
 - c le paragraphe 2 de l'article 6 est supprimé.
- 6 Le Protocole n° 6 est amendé comme suit
 - a les articles sont présentés avec les intitulés énumérés à l'annexe du présent Protocole; et
 - b à l'article 4, les mots «en vertu de l'article 64» sont remplacés par les mots «en vertu de l'article 57».
- 7 Le Protocole n° 7 est amendé comme suit
 - a les articles sont présentés avec les intitulés énumérés à l'annexe du présent Protocole;
 - b à l'article 6, paragraphe 4, les mots «de l'article 63» sont remplacés par les mots «de l'article 56»; un nouveau paragraphe 6 s'ajoute et se lit comme suit
«Tout Etat ayant fait une déclaration conformément au paragraphe 1 ou 2 du présent article peut, à tout moment par la suite, déclarer relativement à un ou plusieurs des territoires visés dans cette déclaration qu'il accepte la compétence de la Cour pour connaître

des requêtes de personnes physiques, d'organisations non gouvernementales ou de groupes de particuliers, comme le prévoit l'article 34 de la Convention, au titre des articles 1 à 5 du présent Protocole.»; et

- c le paragraphe 2 de l'article 7 est supprimé.
- 8 Le Protocole n° 9 est abrogé.

Article 3

- 1 Le présent Protocole est ouvert à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe signataires de la Convention, qui peuvent exprimer leur consentement à être liés par
 - a signature sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation; ou
 - b signature sous réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation, suivie de ratification, d'acceptation ou d'approbation.
- 2 Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 4

Le présent Protocole entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un an après la date à laquelle toutes les Parties à la Convention auront exprimé leur consentement à être liées par le Protocole conformément aux dispositions de l'article 3. L'élection des nouveaux juges pourra se faire, et toutes autres mesures nécessaires à l'établissement de la nouvelle Cour pourront être prises, conformément aux dispositions du présent Protocole, à partir de la date à laquelle toutes les Parties à la Convention auront exprimé leur consentement à être liées par le Protocole.

Article 5

- 1 Sans préjudice des dispositions des paragraphes 3 et 4 ci-dessous, le mandat des juges, membres de la Commission, greffier et greffier adjoint expire à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole.
- 2 Les requêtes pendantes devant la Commission qui n'ont pas encore été déclarées recevables à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole sont examinées par la Cour conformément aux dispositions du présent Protocole.
- 3 Les requêtes déclarées recevables à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole continuent d'être traitées par les membres de la Commission dans l'année qui suit. Toutes les affaires dont l'examen n'est pas terminé durant cette période sont transmises à la Cour qui les examine, en tant que requêtes recevables, conformément aux dispositions du présent Protocole.

- 4 Pour les requêtes pour lesquelles la Commission, après l'entrée en vigueur du présent Protocole, a adopté un rapport conformément à l'ancien article 31 de la Convention, le rapport est transmis aux parties qui n'ont pas la faculté de le publier. Conformément aux dispositions applicables avant l'entrée en vigueur du présent Protocole, une affaire peut être déférée à la Cour. Le collège de la Grande Chambre détermine si l'une des Chambres ou la Grande Chambre doit se prononcer sur l'affaire. Si une Chambre se prononce sur l'affaire, sa décision est définitive. Les affaires non déférées à la Cour sont examinées par le Comité des Ministres agissant conformément aux dispositions de l'ancien article 32 de la Convention.
- 5 Les affaires pendantes devant la Cour dont l'examen n'est pas encore achevé à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole sont transmises à la Grande Chambre de la Cour, qui se prononce sur l'affaire conformément aux dispositions de ce Protocole.
- 6 Les affaires pendantes devant le Comité des Ministres dont l'examen en vertu de l'ancien article 32 n'est pas encore achevé à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole sont réglées par le Comité des Ministres agissant conformément à cet article.

Article 6

Dès lors qu'une Haute Partie contractante a reconnu la compétence de la Commission ou la juridiction de la Cour par la déclaration prévue à l'ancien article 25 ou à l'ancien article 46 de la Convention, uniquement pour les affaires postérieures, ou fondées sur des faits postérieurs, à ladite déclaration, cette restriction continuera à s'appliquer à la juridiction de la Cour aux termes du présent Protocole.

Article 7

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil

- a toute signature ;
- b le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation ;
- c la date d'entrée en vigueur du présent Protocole ou de certaines de ses dispositions conformément à l'article 4 ; et
- d tout autre acte, notification ou communication ayant trait au présent Protocole.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Protocole.

Fait à Strasbourg, le 11 mai 1994, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe.

Appendix

Annexe

Intitulés des articles à insérer dans le texte de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales et de ses protocoles*

- Article 1 – Obligation de respecter les droits de l'homme
- Article 2 – Droit à la vie
- Article 3 – Interdiction de la torture
- Article 4 – Interdiction de l'esclavage et du travail forcé
- Article 5 – Droit à la liberté et à la sûreté
- Article 6 – Droit à un procès équitable
- Article 7 – Pas de peine sans loi
- Article 8 – Droit au respect de la vie privée et familiale
- Article 9 – Liberté de pensée, de conscience et de religion
- Article 10 – Liberté d'expression
- Article 11 – Liberté de réunion et d'association
- Article 12 – Droit au mariage
- Article 13 – Droit à un recours effectif
- Article 14 – Interdiction de discrimination
- Article 15 – Dérogation en cas d'état d'urgence
- Article 16 – Restrictions à l'activité politique des étrangers
- Article 17 – Interdiction de l'abus de droit
- Article 18 – Limitation de l'usage des restrictions aux droits
[...]
- Article 52 – Enquêtes du Secrétaire Général
- Article 53 – Sauvegarde des droits de l'homme reconnus
- Article 54 – Pouvoirs du Comité des Ministres
- Article 55 – Renonciation à d'autres modes de règlement des différends
- Article 56 – Application territoriale
- Article 57 – Réserves
- Article 58 – Dénonciation
- Article 59 – Signature et ratification

Protocole additionnel

- Article 1 – Protection de la propriété
- Article 2 – Droit à l'instruction
- Article 3 – Droit à des élections libres
- Article 4 – Application territoriale
- Article 5 – Relations avec la Convention
- Article 6 – Signature et ratification

* Les intitulés des nouveaux articles 19 à 51 de la Convention figurent déjà dans le présent Protocole.

Protocole n° 4

- Article 1 – Interdiction de l'emprisonnement pour dette
- Article 2 – Liberté de circulation
- Article 3 – Interdiction de l'expulsion des nationaux
- Article 4 – Interdiction des expulsions collectives d'étrangers
- Article 5 – Application territoriale
- Article 6 – Relations avec la Convention
- Article 7 – Signature et ratification

Protocole n° 6

- Article 1 – Abolition de la peine de mort
- Article 2 – Peine de mort en temps de guerre
- Article 3 – Interdiction de dérogations
- Article 4 – Interdiction de réserves
- Article 5 – Application territoriale
- Article 6 – Relations avec la Convention
- Article 7 – Signature et ratification
- Article 8 – Entrée en vigueur
- Article 9 – Fonctions du dépositaire

Protocole n° 7

- Article 1 – Garanties procédurales en cas d'expulsion d'étrangers
- Article 2 – Droit à un double degré de juridiction en matière pénale
- Article 3 – Droit d'indemnisation en cas d'erreur judiciaire
- Article 4 – Droit à ne pas être jugé ou puni deux fois
- Article 5 – Egalité entre époux
- Article 6 – Application territoriale
- Article 7 – Relations avec la Convention
- Article 8 – Signature et ratification
- Article 9 – Entrée en vigueur
- Article 10 – Fonctions du dépositaire